

***Statenstuk* 2003-54**

Dualisering provinciale begroting

Voorgestelde behandeling:

- provinciale staten op 23 april 2003
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **B-stuk**

Behandeld door de heer L.C.M. Evers, telefoonnummer (0592) 365559

Inleiding

Bijgaande notitie gaat over de dualisering van de provinciale begroting. In de loop van 2003 zullen in dit verband diverse acties noodzakelijk zijn die zich rond de provinciale begroting concentreren. In de notitie wordt op hoofdlijnen uitgewerkt hoe de duale begroting vorm kan krijgen. Een goede basis daarvoor bestaat uit de resultaten die de afgelopen jaren bereikt zijn met de invoering van maatschappelijke marketing en het onderscheid dat door middel van de beleidsnota en de begroting reeds gemaakt is. Voorgestaan wordt een geleidelijk invoeringstraject, waarin voor de begrotingsstukken voor 2004 zoveel mogelijk voortgebouwd wordt op de bestaande situatie. Op basis van de opgedane ervaringen in het najaar van 2003 - met de begrotingsbehandeling - en op basis van een nadere evaluatie kunnen dan voor latere begrotingsjaren de nodige aanpassingen worden geformuleerd.

Voor de opzet van de nieuwe begroting voor de staten - maar ook voor het college - kunnen de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- de begrotingsstukken sluiten aan bij informatiebehoefte van provinciale staten (concreet te inventariseren in het najaar van 2003);
- de begrotingsstukken voldoen aan de nieuwe voorschriften in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- de begrotingsstukken bouwen voort op hetgeen de afgelopen jaren reeds gerealiseerd is.

Voor de opzet van de nieuwe begroting en de verdere gang van zaken rond de begroting worden in de Notitie dualisering provinciale begroting negen voorstellen gedaan; deze worden aan de staten ter besluitvorming voorgelegd.

Advies

Instemmen met de voorstellen 1 tot en met 9 in de Notitie dualisering van de provinciale begroting.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Onderdeel van het duale systeem is, dat de begroting bij uitstek het document is waarin de kaderstellende rol van de staten vorm kan krijgen. Daarbij kan de begroting zo worden ingericht, dat deze bijdraagt aan de verlevendiging van het debat (in de begrotingsvergadering).

Argumenten

1. *Met ingang van het begrotingsjaar 2004 worden de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften van kracht.* Deze voorschriften zijn vervat in het BBV van 17 januari 2003. Het BBV bevat nieuwe regels voor de opzet en de inrichting van de begroting en de jaarstukken voor gemeenten en provincies. Deze voorschriften hangen voor een belangrijk deel samen met de invoering van het nieuwe duale systeem. De scheiding in posities en bevoegdheden tussen de staten en het college heeft gevolgen voor de inrichting en invulling van de begroting. Een logische uitkomst is dat er twee begrotingsdocumenten komen. Het eerste is de begroting voor de staten die de kaderstellende functie - de allocatie en de autorisatie van de gelden - en de controlerende taak van de staten ondersteunt. Het tweede is een document voor het college dat de bestuursbevoegdheden - de uitvoerende functie - ondersteunt. De staten en het college krijgen op die manier elk hun eigen document.
2. *De Notitie dualisering van de provinciale begroting is tot stand gekomen in overleg met de Werkgroep Drenthe Duaal.*

Uitvoering

Tijdsplanning

De behandeling van de eerste begroting in de nieuwe – duale - opzet is gepland in de statenvergadering van 5 november 2003.

Financiën

N.v.t.

Monitoring en evaluatie

Gepland is een evaluatie van het begrotingsproces en de daarin gehanteerde documenten in het na-jaar van 2003, na de behandeling in de staten.

Extern betrokkenen

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Notitie dualisering van de provinciale begroting.

Ter inzage in de leeskamer

1. Circulaire BBV.

Assen, 10 april 2003

Kenmerk: 15/6.2/2003003128

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

J.D. Nauta, secretaris

cs/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 10 april 2003, kenmerk 15/6.2/2003003128;

BESLUITEN:

in te stemmen met de voorstellen die in de Notitie dualisering provinciale begroting worden gedaan, te weten:

1. voor de opzet van de jaarcyclus en de begrotingsstukken voor het begrotingsjaar 2004 wordt nog zo veel mogelijk voortgebouwd op de bestaande praktijk, waarna op basis van een evaluatie van die praktijk eventuele aanpassingen voor de begrotingsjaren na 2004 worden geformuleerd;
2. de voorjaarsnota 2003 kan in verband met de verkiezingen het best zo veel mogelijk beleidsarm door het oude college worden voorbereid. In de loop van 2003 wordt de functie van de voorjaarsnota door de nieuwe staten geëvalueerd aan de hand van voorstellen van het college;
3. voor de indeling van de programma's in de begroting 2004 wordt nog gekozen op basis van de bestaande indeling in de bekende - functionele - hoofdstukken. Voorgesteld wordt, te kiezen voor een indeling in 25 functieclusters, zoals deze te vinden zijn in bijlage 1 bij de notitie;
4. voor de informatie in het programmaplan zal als uitgangspunt de informatie gelden zoals die nu wordt gepresenteerd in de Beleidsnota 2003. Dit betekent dat per doelstelling een beschrijving wordt gegeven. Deze informatie zal per doelstelling worden aangevuld met informatie die bestaat uit de beschrijvingen van de doelstellingen en de effectindicatoren, voor zover deze informatie op hoofdlijnen betreffen;
5. de ingeslagen weg met het verbeteren van de beleidsinformatie op het gebied van doelstellingen en effectindicatoren wordt voortgezet met doorontwikkeling van de effectindicatoren en een nadere verbetering en selectie van de set indicatoren, een en ander op initiatief van het college;
6. de autorisatie van de provinciale begroting door provinciale staten zal plaatsvinden door de autorisatie van telkens één totaalbedrag voor lasten en baten per programma (functiecluster), met dien verstande:
 - dat in de begroting voor provinciale staten geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen de verschillende kostensoorten;
 - dat wel de zogenoemde "prioriteiten" - nieuw beleid en beleidsintensiveringen, alsmede projecten in het kader van flexibel beleid - afzonderlijk worden geautoriseerd (op basis van afzonderlijke statenvoorstellen);
7. de invulling van de paragrafen vindt plaats op basis van een nader voorstel van gedeputeerde staten, naar aanleiding van de conceptparagrafen voor de begroting 2004;
8. over de opzet van de financiële begroting zal het college met een nader voorstel komen in de statenvergadering van juni 2003;
9. de productenraming 2004 wordt opgesteld volgens een nog nader aan het college voor te stellen format. De productenraming wordt door het college vastgesteld, maar - in elk geval nog voor het jaar 2004 - aan de staten ter kennisneming met de begroting meegezonden.

Assen, 23 april 2003

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

cs/coll.

Notitie dualisering van de provinciale begroting

DUALISERING VAN DE PROVINCIALE BEGROTING

1. Inleiding

Met ingang van het begrotingsjaar 2004 worden de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften van kracht. Deze voorschriften zijn vervat in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 17 januari 2003. Het BBV bevat nieuwe regels voor de opzet en de inrichting van de begroting en de jaarstukken voor gemeenten en provincies. Deze voorschriften hangen voor een belangrijk deel samen met de invoering van het nieuwe duale systeem. Onderdeel van dit duale systeem is, dat de begroting bij uitstek het document is waarin de kaderstellende rol van de staten vorm kan krijgen. Daarbij kan de begroting zo worden ingericht, dat deze bijdraagt aan de verlevendiging van het debat (in de begrotingsvergadering).

De scheiding in posities en bevoegdheden tussen de staten en het college heeft gevolgen voor de inrichting en invulling van de begroting. Een logische uitkomst is dat er twee begrotingsdocumenten komen. Het eerste is de begroting voor de staten die de kaderstellende functie - de allocatie en de autorisatie van de gelden - en de controlerende taak van de staten ondersteunt. Het tweede is een document voor het college dat de bestuursbevoegdheden - de uitvoerende functie - ondersteunt. De staten en het college krijgen op die manier elk hun eigen document. Het eerste wordt getypeerd als een programmabegroting en de tweede als een productenraming.

Deze notitie gaat over de dualisering van de provinciale begroting. In de loop van 2003 zullen in dit verband diverse acties noodzakelijk zijn die zich rond de provinciale begroting concentreren. Wij zullen hierna op hoofdlijnen uitwerken hoe de duale begroting vorm kan krijgen. Een goede basis daarvoor bestaat uit de resultaten die de afgelopen jaren bereikt zijn met de invoering van maatschappelijke marketing en het onderscheid dat door middel van de beleidsnota en de begroting reeds gemaakt is. Wij staan een geleidelijk invoeringstraject voor, waarin voor de begrotingsstukken voor 2004 zoveel mogelijk voortgebouwd wordt op de bestaande situatie. Op basis van de ervaringen die opgedaan worden in het najaar van 2003 - met de begrotingsbehandeling - en op basis van een nadere evaluatie, kunnen dan voor latere begrotingsjaren de nodige aanpassingen worden geformuleerd.

Voorstel 1

Voor de opzet van de jaarcyclus en de begrotingsstukken voor het begrotingsjaar 2004 wordt nog zoveel mogelijk voortgebouwd op de bestaande praktijk, waarna op basis van een evaluatie van die praktijk eventuele aanpassingen voor de begrotingsjaren na 2004 worden geformuleerd.

Rondom de begroting spelen wat fundamentele vragen die in de begrotingsopzet doorwerken. Deze vragen hebben meer in essentie te maken met de taakverdeling tussen de staten en het college en in het bijzonder met de vraag hoe de staten invulling geven aan hun kaderstellende functie. In dit kader moet ook gekeken worden naar de functie van de voorjaarsnota; wordt deze gebruikt voor bestemming van het rekeningresultaat en de actualisering van de lopende begroting of wordt de voorjaarsnota veel meer kaderstellend voor de komende begroting? Hoe willen college en staten omgaan met nieuw beleid en eventuele ombuigingen of beleidsbeëindiging?

Belangrijk is hier de vraag, waar het zwaartepunt in de jaarcyclus komt te liggen. Hierbij spelen ook de algemene beschouwingen door de staten een rol. Als het zwaartepunt in de jaarcyclus wordt verlegd naar de voorjaarsnota, ligt het voor de hand rond de behandeling van de voorjaarsnota dan ook de algemene beschouwingen te houden en het debat op dat moment te laten plaatsvinden. Op dit moment is hiervoor nog niet gekozen, maar het onderwerp is al wel aan de orde geweest in de Werkgroep Drenthe Duaal.

Voorstel 2

De Voorjaarsnota 2003 kan in verband met de verkiezingen het best zoveel mogelijk beleidsarm door het oude college worden voorbereid. In de loop van 2003 wordt de functie van de voorjaarsnota door de nieuwe staten geëvalueerd aan de hand van voorstellen van het college.

2. De begroting voor provinciale staten

In het BBV is aangegeven, dat de begroting en de jaarstukken de belangrijke stukken zijn voor provinciale staten (PS) om invulling te geven aan de kaderstellende en controlerende functie. In artikel 7 van het BBV wordt uitgewerkt uit welke onderdelen de nieuwe begroting voor PS bestaat.

De begroting is in de nieuwe opzet onderverdeeld in de beleidsbegroting en de financiële begroting.

- De beleidsbegroting bestaat uit:
 1. het programmaplan;
 2. de paragrafen.
- De financiële begroting bestaat uit:
 1. het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
 2. de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Voor de opzet van de nieuwe begroting voor de staten - maar ook voor het college - kunnen de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- De begrotingsstukken sluiten aan bij de informatiebehoefte van PS (concreet te inventariseren in het najaar van 2003);
- De begrotingsstukken voldoen aan de nieuwe voorschriften in het BBV;
- De begrotingsstukken bouwen voort op hetgeen de afgelopen jaren reeds gerealiseerd is.

2.1. Opbouw uit programma's

Het programmaplan is het onderdeel van de begroting voor de staten dat is opgebouwd uit zogenoemde programma's. De functionele indeling in de bekende begrotingshoofdstukken is niet langer verplicht leidend bij de begroting. Dit omdat de begroting vooral een document dient te zijn waarmee PS kunnen sturen. PS en de staten hebben in een duaal stelsel de kaderstellende, budgetbepalende en controlerende taken. Het is van belang dat het programmaplan PS ondersteunt bij deze taken. Daartoe dient het programmaplan te zijn ingedeeld zoals PS het goed achten.

Een programma wordt gedefinieerd als een cluster van samenhangende provinciale doelstellingen; die samenhang bestaat in de politieke relevantie van de doelstellingen en het zijn van een sturings-element voor PS. Doelstellingen zijn in Drenthe reeds bekend als het nadere indelingsprincipe van de hoofdfuncties in de huidige provinciale begroting en beleidsnota. Het uitgangspunt van de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften is, dat een begroting idealiter bestaat uit tien tot vijftien programma's. De provincie is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal. Er zal zodoende geen vaste, voorgeschreven (functionele) indeling van de begroting meer zijn zoals dat tot nu toe het geval is. Van elk programma worden de baten en lasten gegeven. De staten stellen de begroting vast en autoriseren de gelden voor de begroting op programmaniveau. De staten stellen tevens de jaarstukken vast die een opzet zullen hebben, analoog aan die van de begroting.

Voor de indeling van de programma's in de begroting 2004 wordt voorgesteld de bekende functionele indeling als startpunt te nemen. Op zich is er nog geen aanleiding voor een geheel nieuwe indeling; de bestaande indeling in de begroting heeft tot dusverre goed voldaan. Daarbij komt nog dat de invoering van een nieuwe indeling in programma's op korte termijn praktisch moeilijk te realiseren is. Wel is van belang een aggregatieniveau te kiezen dat enerzijds tegemoetkomt aan de wens op hoofdlijnen te sturen en anderzijds ook voldoende concreet aanwijsbare programma's mogelijk maakt. Op basis van de bekende functionele indeling kan worden gekozen uit vier alternatieven:

- de hoofdfuncties die nu de hoofdstukken van de begroting vormen (10);
- de doelstellingen die in de begroting zijn geformuleerd (96);
- de comptabele functies uit de CV 1995, voorzover bij Drenthe in gebruik (46);
- een nieuwe indeling in een tussenniveau: functieclusters (25).

Binnen de programma's kan wat betreft de te presenteren informatie een verfijning plaatsvinden naar doelstellingen en bijbehorende effectindicatoren, zoals dit de laatste jaren in gebruik is.

De indeling in 25 functieclusters komt redelijk dicht bij het richtgetal dat het Rijk voorstelt: tien à vijftien programma's.

Een eventuele gewijzigde indeling kan op basis van de wensen van PS op een later moment worden ingevoerd.

Voorstel 3

Voor de indeling van de programma's in de begroting 2004 wordt nog gekozen op basis van de bestaande indeling in de bekende - functionele - hoofdstukken. Voorgesteld wordt te kiezen voor een indeling in 25 functieclusters, zoals deze te vinden zijn in bijlage 1 bij deze notitie.

2.2. Informatie per programma

In het Programmaplan wordt per programma expliciet ingegaan op de maatschappelijke effecten en de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden om die effecten te verwezenlijken. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende drie vragen. Wat willen wij? Wat gaan wij ervoor doen? Wat gaat het kosten? In feite zijn dit vragen die in de huidige begrotingsstukken van Drenthe ook al beantwoord worden, maar verspreid over twee documenten, te weten de beleidsnota en de begroting. Voor de opzet van de begroting voor de staten - waar het gaat om het Programmaplan - kan goed worden voortgebouwd op de opzet van de Beleidsnota 2003. Om in de begroting voor de staten dan geen verlies van relevante informatie te krijgen, zal de informatie aangevuld moeten worden met specifieke informatie over de doelstellingen en de indicatoren die de doelbereiking vastleggen. Die informatie is nu te vinden op de - in 2002 en 2003 geheel nieuw opgezette - bladspiegels van de begroting 2003.

Voorstel 4

Voor de informatie in het Programmaplan zal als uitgangspunt de informatie gelden, zoals die nu wordt gepresenteerd in de Beleidsnota 2003. Dit betekent dat per doelstelling een beschrijving wordt gegeven. Deze informatie zal per doelstelling worden aangevuld met informatie die bestaat uit de beschrijvingen van de doelstellingen en de effectindicatoren, voorzover deze informatie op hoofdlijnen betreffen.

In de begroting is de laatste jaren een traject doorlopen, waarin de doelstellingen en prestaties opnieuw beschreven zijn met gebruikmaking van de methode van maatschappelijke marketing. Om de doelstellingen "SMART" te maken, zijn in de begroting 2003 bij vrijwel alle doelstellingen indicatoren beschreven of er is een aanduiding gegeven van de richting, waarin deze indicatoren gezocht worden. Een logische vervolgstap op de ontwikkeling vanuit de maatschappelijke marketing is het verder ontwikkelen van de doelstellingsindicatoren door deze te verfijnen, deze te screenen naar hun bruikbaarheid, deze te onderwerpen aan een selectie en de geselecteerde indicatoren vervolgens in te zetten voor een nulmeting. In deze ontwikkeling te voorzien. De invlechting van de geselecteerde indicatoren in de begroting voor 2004 kan met de productie van de documenten meegenomen worden.

Voorstel 5

De ingeslagen weg met het verbeteren van de beleidsinformatie op het gebied van doelstellingen en effectindicatoren wordt voortgezet met verdere ontwikkeling van de effectindicatoren en een nadere verbetering en selectie van de set indicatoren, een en ander op initiatief van het college.

2.3. Autorisatie op programmaniveau

Een uitgangspunt van de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften is dat de staten op een hoger aggregatieniveau dan op dit moment het geval is, lasten en baten zullen autoriseren op basis van een beperkt aantal programma's. Dit betekent dat er bij de begroting in een duaal stelsel minder onderwerpen, activiteiten en onderdelen van de provinciale activiteiten (uitgebreid) aan de orde komen. Dat is onder het duale stelsel ook wenselijk, omdat anders de ontvlechting van de taken en bevoegdheden tussen de staten en het college niet (ten volle) gerealiseerd kan worden.

In het duale stelsel wordt invulling gegeven aan het beginsel "sturen op hoofdlijnen". Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de autorisatie en mandatering van provinciale uitgaven door de staten. Een beslissing van de staten over dit onderwerp is noodzakelijk voorafgaand aan de productie van de begroting 2004, omdat de opzet van de begroting aan het gekozen autorisatieniveau zal moeten worden aangepast (de staten ontvangen informatie over de hoofdlijnen waarop zij sturen). Het hier geformuleerde voorstel is het meest vergaande: per programma autoriseren de staten één totaalbedrag voor lasten en baten. Slechts prioriteiten (nieuw, geïntensiveerd en flexibel beleid) worden - conform artikel 8, vierde lid van het BBV - afzonderlijk geautoriseerd. Dit houdt ook in dat de staten de door de provincie te verstrekken subsidies niet meer afzonderlijk autoriseren, maar dat ook dit onderdeel is van het mandaat aan het college. Een en ander betekent ook dat het besturingsconcept (zie statenstuk 630 uit 1998) moet worden aangepast.

Voorstel 6

De autorisatie van de provinciale begroting door PS zal plaatsvinden door de autorisatie van telkens één totaalbedrag voor lasten en baten per programma (functiecluster), met dien verstande dat:

- in de begroting voor PS geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen de verschillende kostensoorten;
- wel de zogenoemde "prioriteiten" - nieuw beleid en beleidsintensivering, alsmede projecten in het kader van flexibel beleid - afzonderlijk worden geautoriseerd (op basis van afzonderlijke statenvoorstellen).

2.4. Paragrafen

Een nieuw onderdeel van de programmabegroting wordt gevormd door een aantal nieuwe paragrafen. In deze paragrafen worden onderwerpen van belang voor het inzicht in de financiële positie behandeld. De paragrafen bevatten de beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten en de lokale heffingen en vallen daarom onder de beleidsbegroting. Via deze paragrafen kunnen de staten ook hier nadrukkelijk zelf de beleidsuitgangspunten vaststellen. Het gaat bijvoorbeeld om het aangeven van het beleid over het weerstandsvermogen: wat vinden de staten een verstandige reserve voor toekomstige tegenvallers?

Het BBV stelt een aantal paragrafen in zowel de begroting als het jaarverslag verplicht, waarbij de provincies een grote vrijheid hebben bij de invulling ervan. Het BBV schrijft voor dat de begroting voor de staten ten minste de volgende paragrafen bevat, tenzij het desbetreffende aspect niet aan de orde is: lokale heffingen, weerstandsvermogen, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid.

Een deel van de informatie die in de paragrafen moet worden verstrekt, is in Drenthe al beschikbaar in de toelichting bij de begroting. Voor het overige is veel informatie nu ook al te vinden in de modellen en bijlagen bij de begroting. Deze zijn echter - hoe compleet ook - voor het provinciaal bestuur niet bepaald toegankelijk. Daar bieden de paragrafen betere mogelijkheden.

In eerste aanleg moet nu worden uitgewerkt op welke wijze de bestaande informatie in de huidige begrotingsstukken kan worden omgewerkt tot de gevraagde begrotingsparagrafen. Daarbij kan tevens worden bekeken, welke gevolgen dit heeft voor de modellen en bijlagen bij de begroting. Dit kan tegelijkertijd gebeuren met het schrijven van de verschillende paragrafen voor de begroting 2004.

Voorstel 7

De invulling van de paragrafen vindt plaats op basis van een nader voorstel van gedeputeerde staten naar aanleiding van de conceptparagrafen voor de begroting 2004.

2.5. De financiële begroting in de nieuwe opzet

Het BBV schrijft voor dat de financiële begroting (als onderdeel van de begroting voor de staten) bestaat uit twee onderdelen: het overzicht van de baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie.

- *Het overzicht van baten en lasten*

Via vaststelling van de begroting autoriseren de staten het college tot het doen van uitgaven. Gezien het belang van een goed inzicht in baten en lasten is het inzichtelijk de baten en lasten per programma, eventueel met een onderverdeling, weer te geven in een apart overzicht. Dit overzicht vervult een functie bij de autorisatie van de baten en lasten en dient daarom integraal te zijn, dat wil zeggen dit dient alle baten en lasten, zoals opgenomen in het programmaplan, te bevatten.

- *De uiteenzetting van de financiële positie*

Gezien het belang van inzicht in de financiële positie, mede met het oog op de continuïteit van de provincie, dient de provincie voldoende aandacht te besteden aan de financiële positie. Speciale aandacht dient gegeven te worden aan de investeringen, financiering, reserves en voorzieningen. Samen met het overzicht van baten en lasten is de uiteenzetting van de financiële positie het deel van de begroting dat de basis vormt voor de controle van de rechtmatigheid en het getrouwe beeld van de jaarrekening door de accountant.

De informatie voor deze onderdelen wordt ook nu al in de begrotingsstukken verstrekt, maar op een ander detailniveau en op andere plaatsen dan passend is voor de begroting, zoals die in het BBV wordt voorgesteld. Hoe de financiële begroting opgezet wordt, zal nog nader bekeken moeten worden.

Voorstel 8

Over de opzet van de financiële begroting zal het college met een nader voorstel komen in de statenvergadering van juni 2003.

3. De productenraming voor het college

In een dualistisch systeem is beleidsuitvoering een zaak van het college; het college heeft daarom behoefte aan een ander begrotingsdocument dan de staten. Het document voor het college gaat een slag dieper; dit concentreert zich meer op de uitvoering van de programma's en de beheersing ervan. Een raming op productenniveau, waarbij de programma's nader zijn opgesplitst, is daarvoor het aangewezen instrument. Het BBV schrijft voor dat het college een productenraming vaststelt.

De productenraming geeft per doelstelling - en daarmee aansluitend op de programmabegroting - weer, welke prestaties de provincie voor het bereiken van de doelstelling verricht. De raming geeft daarbij zoveel mogelijk kwantitatieve normen voor zowel financiële als niet-financiële prestatie-indicatoren. Ook wordt hierbij de respons vanuit de samenleving (in termen van naleving, medewerking of aanvullende activiteiten) op de provinciale prestaties in beeld gebracht. Daarbij is van belang te bedenken dat de respons vanuit de samenleving veelal bepalend is voor het effect dat in het kader van de doelstelling kan worden vastgesteld c.q. gemeten.

De productenraming is integraal, zoals de programmabegroting dat ook is. De totale baten en lasten van de productenraming zijn gelijk aan die van de programmabegroting. De productenraming is de basis voor de budgettering en de daaraan verbonden managementcontrol in de organisatie.

De productenraming geeft gedetailleerdere informatie dan de programmabegroting. Deze gedetailleerdere informatie kan de toezichthouder (het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) nodig hebben voor een eventueel nader onderzoek van (een deel van) de begroting of jaarstukken. Ook de staten kunnen behoefte hebben aan gedetailleerdere informatie van een deel van de begroting; de productenraming kan worden gezien als naslagwerk voor de staten. Daarbij zij er nadrukkelijk op gewezen dat de staten de productenraming niet vaststellen. Omdat de productenraming van belang is voor het college, een rol kan spelen bij toezicht, als naslagwerk voor de staten kan dienen en voor het inzicht in de informatie voor derden relevant is, is ervoor gekozen de productenraming verplicht te stellen. De voorschriften voor dit document zijn zo beperkt mogelijk gehouden.

Op dit moment worden de gegevens die voorzien worden voor de productenraming op verschillende plaatsen in de begroting gepresenteerd. Deels is de informatie over prestaties te vinden op de bladspiegels in de begroting. Meer specifieke financiële informatie is opgenomen in het bijlagenboek bij de begroting. Overigens zijn de interne producten ook deel van dat deel van de begroting dat wij in de productenraming terugverwachten. De bladspiegels voor de interne producten zijn voor het dienstjaar 2003 niet meer in de begroting 2003 aan de staten voorgelegd. Informatie over de provinciale bedrijfsvoering is daarentegen wel opgenomen in de Beleidsnota 2003.

Terzijde wordt nog opgemerkt dat het aanbeveling verdient harmonisatie na te streven tussen de begrotingsdocumenten en de (uitvoerings)programma's die een rol spelen in het verkeer met "Den Haag" en provinciale ontwikkelings- en uitvoeringsprogramma's.

Voorstel 9

De Productenraming 2004 wordt opgesteld volgens een nog nader aan het college voor te stellen format. De productenraming wordt door het college vastgesteld, maar - in elk geval nog voor het jaar 2004 - aan de staten ter kennisneming met de begroting meegezonden.

wa/cs/coll.

Voorgestelde indeling in programma's voor de duale begroting 2004

Voorgestelde programma's		Bijbehorende doelstellingen	
Aanduiding	Programma	Doelstellingsnummer	Doelstelling
P-0.0	Financiële en alg. dekkingsmiddelen	30001	Kasvoorzieningen
		30101	Beleedingen
		30201	Alg. dekkingsmiddelen
		30301	Onvoorziene uitgaven
		31001	Provinciale staten
P-1.0	Provinciale staten	31001	Provinciale staten
P-1.1	Bestuurlijke aangelegenheden	31101	Gedeputeerde staten
		31201	Kwaliteit openbaar bestuur
		31301	Bestuurlijke organisatie
		31401	Financieel toezicht
		31602	Provincie vd toekomst
		31603	Voormalig personeel
		31605	Rechtsbescherming
		31604	Bestuurlijk onderzoek
		31701	Diensten voor derden
		31601	IPO
P-1.2	Interprovinciale samenwerking	31601	IPO
P-2.0	Openbare orde en veiligheid	32001	Handh. Openb orde en veilig
		32101	Rampenbestrijding
		32201	Bestrijden bosbranden
P-3.0	Verkeer	33002	Opstellen en uitdragen provinciaal beleid Ven V
		33003	Veilige bereikbaarheid dmv infrastructuur en gedragsbeïnvloeding
P-3.1	Beheer en onderhoud	33103	Beleid duurzaam beheerd provinciaal wegennet
		33104	Duurzaam Beheerd provinciaal wegennet
		33306	Beleid duurzaam beheer provinciaal vaarwegennet
		33304	Duurzaam beheerde provinciale vaarweg Meppel De Punt
		33305	Duurzaam beheerd provinciaal zuidelijk vaarwegennet
		33402	Goederenvervoer
P-3.2	Vervoer	33402	Goederenvervoer
		33403	Personenvervoer
P-4.0	Waterhuishouding	34001	Uitvoering waterhuishouding
		34004	Waterhuishoudkundige inrichting
		34002	Beleidsmonitoring
		34003	Gewest grond- en oppervlaktewaterregime
		34101	Waterschappen
		34201	Muskusratbestrijding
		34301	Optimaal beheerde waterpeilen op de provinciale kanalen
		34401	Grondwaterwet
		34402	Vergunningverlening handhaving waterhuishouding
		35001	Provinciale milieuvordering
P-5.0	Milieu algemeen	35003	Milieubeleidsplanning
		35004	Milieucommunicatie
		35005	Duurzame projectontwikkeling
P-5.1	Bodembeleid	35204	Bodembeleid
		35201	Bodembescherming
		35202	Bodemsanering
		35203	Verwerking afvalstoffen
		35301	Luchtverontreiniging algemeen
P-5.2	Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	35401	Geluidhinder algemeen
		35403	Modernisering instrumentarium geluidbeleid
		35402	Uitv. Saneringsprogramma Industrielawaai
		35501	Beleidsontwikkeling Vergunningverlening Milieubeheer
		35503	Vergunningverlening inrichtingen WM
		35502	Beleidsontwikkeling Handhaving milieubeheer
		35504	Handhaving inrichtingen Wm
		35505	Overeenkomst handavings-samenwerking
		35506	Milieuklachten
P-6.0	Landelijk gebied	35601	Vergunningverlening ontgrondingen
		36001	Programmering en sturing natuur
		36002	Informatiesysteem Landelijk Gebied
		36003	Leren voor duurzaamheid
P-6.1	Natuur	36201	Natuurbeleid
		36205	Natuur, uitvoering/regelgeving
		36202	Bos
		36203	Landschap
		36204	Nationale parken
P-6.2	Plattelandsbeleid	36006	Gebiedsgericht beleid
		36004	Landinrichting
		36005	Plattelandsvernieuwing
		36206	Natuur, gebiedsbeleid
		37108	Versterking economische vitaliteit platteland
P-7.0	Economie	37005	Beleidskaders
		37106	Verbetering vestigingsfactoren kernzones
		37107	Verbetering functioneren arbeidsmarkt
		37202	Openbaar belang nutsfuncties
		37109	Toeristisch aanbod
P-7.1	Toerisme en recreatie	37109	Toeristisch aanbod
P-7.2	Landbouw	37303	Verbetering economisch perspectief agrarische sector
P-8.0	Welzijn	38001	Beleidskaders welzijnbeleid
		38406	Bevorderen maatschappelijke betrokkenheid en informatieoverdracht
		38405	Vrijwilligerswerk
		38403	Interculturele ontwikkeling en diversiteit in de samenleving
P-8.1	Sport en Onderwijs	38407	Participatie en sociale ontwikkeling
P-8.1	Sport en Onderwijs	38101	Educatieve infrastructuur
		38201	Sport in Drenthe
P-8.2	Cultuur	38303	Participatie cultuuruitingen
		38304	Behoud cultureel erfgoed
P-8.3	Zorg	38605	Patiënten/consumentenbeleid
		38603	Gezondheidszorg
		38604	Uitvoering WHVBZ
		38701	Ouderenzorg
P-8.4	Jeugdzorg	38801	Jeugdzorg
P-9.0	Ruimtelijke ordening	39001	Algemeen ruimtelijke ordening
		39002	Beleidsmonitoring
		39101	Provinciaal omgevingsplan (POP)
		39102	Regiovisie Groningen-Assen
		39104	Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel
		39103	Uitvoering ruimtelijke ordening
P-9.1	Volkhuiscijfing/stedelijke vernieuwing	39201	Stedelijke vernieuwing

Aantal functieclusters/programma's: 25

Aantal doelstellingen: 96